

etatens administration. Her må også erindres, at hverken arkiv- eller administrationshistorie hører til den mest eftertragtede læsning. At *Donum Boëthianum* er trykt i henved 1000 eksemplarer, er ikke et bevis på det modsatte, men et bevis på sympati for det svenske rigsarkivs afgæde chef som arkivmand, historiker og menneske.

Holger Hjelholt.

Af langt mindre omfang end *Donum Boëthianum* er de ved landsarkivaren i Uppsala, Sten Engström, først på året 1950 udgivne *Arkivvetenskapliga Studier*. Også disse er en hyldest til en arkivmand, forgængeren Josef Sandström (d. 1950), der i 47 fyldte 65 og fik studierne overleverede som maskinskreven bog. De nu trykte studier, hvis titel forekommer for vid, indeholder 7 afhandlinger, hvoraf Engströms »Det s.k. allmänna arkiv-schemat och de lokala arkiven« har mere almindelig karakter. De øvrige behandler emner fra landsarkivets område. Således Ernst Nygrens »Arkivinspektioner i Uppland enligt 1630 års memorial för riksens antikvarier«, hvor vi hører om antikvarerne Aschaneus og Rhezelius' virksomhed for indsamling og afskrivning af gamle dokumenter m. m., og Olof Svenonius' »Handlingar rörande in-kvartering vid urtima riksdagen i Örebro 1810«, den rigsdag, der valgte Bernadotte til Sveriges tronfølger.

H. H-l.

Hvor righoldigt Videnskabernes Selskabs Arkiv er, faar man et levende Indtryk af gennem Asger Lomholts Værk *Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1742—1942. Samlinger til Selskabets Historie*, hvoraf det afsluttende Bind II er udkommet 1950. Skønt hele Værket er paa over 1200 Kvartsider, rummer det dog ikke alt det fremdragne og bearbejdede Materiale, da det af økonomiske Grunde har været nødvendigt at undlade Trykning af visse Partier, der nu henligger i Manuskript i Selskabets Arkiv til Raadighed for fremtidige Studier. Til disse Partier hører ogsaa en fuldstændig Fortegnelse over alle Selskabets Prisopgaver, som man, hvis der ikke havde været pekuniære Hindringer, kunde ønske offentliggjort for at se Emnernes Skiften afspejle de forskellige Videnskabers Udviklingsgang gennem to Aarhundreder.

Angaaende Planen for Asger Lomholts overordentlig flittige og omhyggelige Arbejde henvises iøvrigt til Anmeldelsen af Bind I (10. R. VI. S. 584 f.). Det her foreliggende Bind indledes med to

store Afsnit om Selskabets Publikationer og dets Deltagelse i internationalt Samarbejde, derefter behandles Prisopgaver, Understøttelser, Pengevæsen, Sekretariat, Arkiv og Bibliotek, Møder, Lokaler og Inventar, de to sidste Afsnit smukt illustreret. Bindet afsluttes med praktisk indrettede Sag- og Personregistre til hele Værket.

Publikationernes Historie rummer, ligesom Afsnittet om Understøttelser, interessante Oplysninger til forskellige Værkers Historie og skildrer tillige, hvor træls og langsommeligt det har været at naa frem til en fornuftig Ordning af Spørgsmaalet om Anvendelse af fremmede Sprog. Lærerig er Fremstillingen af første Verdenskrigs ødelæggende Følger for det videnskabelige Samarbejde og af den Modstand, der mødte de Neutrales Forsøg paa at faa dette genoptaget. Synes Resultatet af alle Anstrengelserne kun ringe, har man dog fra dansk Videnskabs Side Grund til at glæde sig over de Bestræbelser, der dengang blev udfoldet herhjemme, eftersom Rask-Ørsted-Fondets Oprettelse er en Ud løber deraf.

Asger Lomholts Fremstilling er overalt, som det stemmer med Værkets Plan, velgørende objektiv. Her er absolut ingen banal Festskrift-Panegyrik og intet Forsøg paa at besmykke pinlige Episoder (som fx. Schopenhauers forkastede Prisbesvarelse) eller paa at skjule, at alt indenfor Selskabets Kres ikke har været lutter Fordragelighed. Naar der undertiden faldt haarde Ord, var det ikke blot om Videnskab, men ogsaa om mere ordinære Sager. I Slutningskapitlet om Inventar, hvor man ikke venter større Affekter, er det ikke blot lige ved at komme til Proces om Selskabets gamle Stole, men i samme Kapitel træffer man desuden de voldsomste Udtryk om en herskesyg Præsident anvendt af et impulsivt Medlem, der ogsaa nok havde Smag for Magtens Sødme, og det, hvorom Kampen drejer sig er, hvordan de nye Stole og Borde skal staa i Mødesalen. Man er Asger Lomholt taknemlig for, at han ikke har forholdt os dette lille Bataillemaleri i sine Samlinger til det ærværdige Selskabs Historie.¹ R. Paulli.

Arkivar dr. Erik Kroman, der varetager undervisningen ved Københavns universitet i palæografi — om end noget karrigt uden lektortitel — har gennem det danske Sprog- og Litteraturselskab udsendt et palæografisk atlas over *Middelalderlig Skrift* beregnet til undervisningsbrug og selvstudium. I et land af Danmarks størrelse kan vi ikke i samme udstrækning som i de store